

Strojni ptiči na preži za uničenje evropskih mest

TRAGIČNE PRIPRAVE ZA RAZDEANJE IN UBIJANJE. — MILIJONE MOŠKIH VEŽBANIH ZA KLANJE. — ALI SE JE VOJNI NEVARNOSTI MOGOČE OGNITI?

Milijone prebivalcev evropskih mest se vežba dan za dan in noč za nočjo za beg pred vojnim aeroplani. Kajti vojne v sedanji "moderni" dobi niso več vojne le med vojaki, nego so se spremene v vojne nad civilnim prebivalstvom.

Zatemnитеv Anglije

V eni sličnih nedavnih vaj v Angliji se je vojni komandi posrečilo zatemniti ves za vaje določeni del v par minutah. In v dobrini pol urje je moralno dirkati milijone prebivalcev angleških mest "na varno". Iz Londona so dan na to poročali, da je vaja sijajno uspela in da so bila mesta ne samo v temi nego tudi zakrita s kemično produciranimi oblaki angleške avionske obrambe.

Strah Pariza

Francija je ponosa na Pariz in vzljudi ga vsakdo, ki je že kdaj bil v njemu. Je zgodinsko mesto, kot še marsikatero, ali le malokatero v toliki meri. Pariz je izpostavljen razdejanju tisočkrat bolj nego v zadnji svetovni vojni, kajti današnji avioni lahko dirkajo preko vsake maginotove obrambe črte tik nad Pariz in izpraznijo svoje kašče bomb, ne da bi kdo v koliko riskirali svojo varnost. Parižani so bombe iz aeroplakov in cepelinov že okusili v zadnji svetovni vojni. Vrh tega so uvideli tudi moč nemške tehnike z dalekosežnim topništrom. "Velike Berte" so Parižanom še zmerom v dobrem spominu.

Volja za popuščanje

Ker se Francozom zdi, da imajo dežel in vsega drugega dovolj, jih ne mika iti v vojno in riskirati svoja življenja. Če bi trpeli le zidovi, naj bi še bi-

lo. Ampak gre se za njihovo kožo.

Kaj bo, le kaj bo, če se na primer zapodi kar kakih pet tisoč nemških in italijanskih letal nad Pariz? Ne samo zidovje, tudi ljudje bodo šli "k vragu", pravijo Parižani, četudi se vežbajo za beg pred sovražnimi vpadi iz zraka.

Ampak bombe so na vsak način hitrejše nego noge. In tudi to je mučno: kdo bi uro za uro z muko pričakoval, kdaj mu potrkajo bombe na vrata! Zato je povsem umljivo, čemu se prebivalstvo Francije, Anglije, Jugoslavije itd. boji vojne.

Korajza Italije in Nemčije

Le v Nemčiji in Italiji se je ne boje. Največ radi tega, ker je šola, radio, cerkev, kino, časopisi itd. itd. uploseno za načudovanje prebivalstva v vojno. Nihče ne sme ugavarjati, dočim v Franciji in v Angliji lahko celo pristaši Italije in Nemčije propagirajo politiko, ki služi Hitlerju in Mussoliniju.

Straženje, ki pomaga

K temu jim pomaga v prilog nacijev in Mussolinijevih fašistov strah pred "železniimi pticami". Cemu se pustiti pobiti za prazen nič, za kak Gdansk, ki nima za svet nikakega pomena? ...

Medtem Nemčija preti, da ima pet tisoč najmodernejsih, najbrznejših vojnih aeroplakov, ki lahko zrušijo francoska in angleška mesta v eni noči, enako poletja, in razvaline še bolj razdeljene v par tednih, da ne bo več "kamna na kamnu".

Cagavci v demokratičnih deželah jamrajo, ker se ne bi radi spustili v vojno s pretepkami. Rajše bi ugodili, kar je razumno?

(Nadaljevanje na 5. strani.)

PET MILLIJONOV NEDRŽAVLJANOV V TEKMI ZA "DRUGI PAPIR"

Pred vojno se milijone stalnih priseljencev v to deželo niti malo brigalo za pridobitev državljanstva. Niti jim ni bilo to potrebno, zato so jima ga politiki ponujali, ker so potrebovali volilcev. V nekaterih državah so dali volilino pravico celo nedržavljanom.

Med vojno še so ljudje spoznali, da je dobro in potrebno imeti državljanstvo pravice dežele, v kateri je človek stalno nastanjen. Še posebno pa so to spoznali v sedanji krizi, ko se nedržavljane odriva z dela in od relifa. Zato so se prošnje za državljanstvo v prošlih petih letih širom Zed držav več podvojile.

Na primer, meseca marca je bilo vloženih v čikaškem naturalizacijskem okraju 6,157 aplikacij za državljanstvo, ali več kot kdaj prej v enemu mesecu. V istem distriktu, ki obsega tudi Wisconsin, Iowa in Indiana, so prejeli lani državljanstvo 22,803 osebe, ali 13,315 več kot leta 1934. Med onimi, ki so dobili lani državljanstvo v čikaškem naturalizacijskem distriktu, obsegajoč omenjene tri države in Illinois, je bilo 708 Kanadčanov, 560 Angležev, 651 Ircev, 1,278 Čehov in Slovakov, 2,950 Nemcov, 577 Grkov, 630 Madžarov, na je nova, splošna farmska

MILIJONE POTREBNIH BREZ VSAKE PODPORE

Kaj lahko storimo za "Proletarca"?

V prejšnji številki je bil izkaz poslanih naročnin, ki ga objavljamo vsake 4 tedne. 36 priateljev tega lista je zastopanih v njemu, ki so poslali skupno 184 polletnih naročnin.

Dobili so jih na agitaciji od hiše do hiše, na piknikih, v veselih družbah, po sejah društev itd.

Res ni prijetno to delo. A je potrebno. Nekateri ga vrše že leta in leta ter obljudljajo, da se še dolgo ne bodo utrudili.

Zelo priporočljivo je, da za večje prireditve naročite nekaj iztisov Proletarca in upravi sporočite, v kak namen jih želite. Dva, trije ali več skupaj jih razdele in potem agitirajo. Prav gotovo tako skupno smotreno delo ne bo brez uspeha. Proletarec bo dobival s tem več in več naročnikov.

Pri tem delu so lahko enako uspešni moški kot ženske. Uporabimo torej te priložnosti v poletju, kot so jih uporabljali mnogi pokojni zastopniki in drugi naročniki Proletarca v prošlosti z največjimi uspehi.

Na sličen način lahko listu na prireditvah vseh vrst pomagamo, ako se par ljudi, ali magari samo enovzame za zbiranje prispevkov v njegov tiskovni sklad. S sodelovanjem v tem smislu bomo zmagovali vse težkoče in ohranili našemu ljudstvu list, ki je vreden ne samo ohranitve, nego razširjenja v vse naselbine v čimvečji mogoči meri.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Na Japonskem so vojaški propagandisti poslali v tempelj na posebne molitve 1,300 sirot iz vseh krajev države, ki se izgubili očete v vojni na Kitajskem. "Nobene solze ne sme biti v vaših očeh, kajti vaši očetje so živi, so tukaj med vami in vas radostno gledajo. Vi jih ne vidite, ker so nevidni. Ne razočarajte jih z jokom, nego bodite ponosni, da so storili za slavo cesarja in domovine vse kar so mogli." Tako in več je tem sirotom govoril princ Jasuhiko Asaka. Otroci so se divili pompu v templju, čudili se skrbnosti, s katero so jim stregli državni ljudje in jih častili, po res verjeli, da so tudi oni božanstvena bitja, kakor njihovi očetje, le da so oni še vidni. Predno morejo postati prava božanstva, morajo v vojno in pasti v nji. Sele potem bodo tudi oni nevidni.

International Harvester Co. se brani iti v resna pogajanja z resno unijo na vse pretege. Ustvarjuje okrog 17,000 delavcev. Prizadeva si izvojevati priznanje takozvani neodvisni uniji in zahteva nji v prilog tajno glasovanje, delavci pa se naj izrečajo ali so zanjo ali za CIO. Kompanijske unije so zakonito prepovedane, a nadomeščene so z "neodvisnimi". Kompanijam, ki sovražijo resnične unije, je težko priti do živega.

Mose L. Annenberg iz Philadelphia je spoznal, da je s seboj zvezno vlado nevarno igrati. Tira ga za pet in pol milijona dolarjev premašo plačnega dohodninskega davka. Annenberg izdaja v Philadelphiji ugleden buržavzni dnevnik, ob enem pa je v teku let noben.

Predsednik porotnega odbora Anton Okolish v Barbertonu je bil jako priden, ko se je šlo gledati Prospective matice in jo proglašil za politično in protversko ustanova. V slučaju teh psevdokomunistov, ki spletajo se, da imajo prepirčanje, pa je bilo za glavni odbor in za predsednika porote Mr. Okolish pa vse right.

Pisc tega poročila želi JSKJ vzdicati vsemu uspehu in ga njen napredok veseli zaradi članstva, ki je zavarovan v njem. Porocene.

A. F. of L. ima blizu štiri milijone članov

Ameriška delavska federacija ima zdaj blizu štiri milijone članov ali 1,462,000 več kot jih je imela leta 1936, v času razkola z unijami, ki so zdaj v CIO.

O seji in imovini JSKJ

Na prošli polletni seji JSKJ je tajnik Zbašnik poročal, da ima oddelek odraslih \$2,302,- 244.03 imovine in mladinski oddelek \$161,899.88. Napredek obeh oddekov je znašal v polovici leta \$47,235.53.

O kampanji za nove člane je Zbašnik dejal da se je obnesla boljše kot je pričakoval. Sprejeli so 2434 novih članov. Pohvalil se je tudi, da je pridobil guvernerja Minnesota H. E. Stassena za govornika na slavju mladinske konvencije JSKJ, češ, da je to prvi v zgodovini JSKJ, da je to pridev podzadnjem najvišji uradnik države. V listu Range Facts je bil k temu pridobljen poleg poročila o guvernerjevem prihodu tudi portret tajnika Zbašnika.

Urednik glasila JSKJ Anton J. Terbovec je v svojem poročilu s poudarkom naglasil, da so vodili kampanjo v pridobivanju članov "vseskozi dostojo in gentlemansko, zato je poleg uspehov, ki so izraženi v številkah, povečala tudi splošni ugled organizacije." S tem je hotel naglasiti, da "unfair competition" ni bilo njihovo pravilo in se jim vsled tega ni bilo treba spustiti z nikomur v spor.

Ko je bilo prečitano pismo uprave "Ameriške družinske koledarje, v katerem je vprašala za oglas, je bilo za zapisnik "spreveto na znanje", a drugače je padlo nekaj pikrih. Največ seveda na račun Proletarca, posebno v neuradnih posmenih. Nekaj graje je pri tem že tudi clevelandski John Filippic, a tudi brez njegovih dopisov bi Am. druž. koledar na tej seji ne dobil oglasa, kakor ga nista skupno število prebivalcev marsikake države na svetu. Nihče izmed teh dvaindvajset milijonov ni prejel doljov za dostojno preživljanje, pač pa toliko, da ni bil popolnoma prepričen sam sebi in gladu. Vladna podpora je določena sorazmerno. Ampak ni enaka v vsakem slučaju.

Velike razlike v podporah

Odvisno je, kje kdo dela, kakšne so cene življenskih potrebščin, od stanic in že od marsikacev. Nešteti relifni si že več let te krize pritrugavajo ostalo v najožjem pomenu besede, zato da je nekoliko več za njihove otroke. A to vpliva pogumno na oboje.

Pri WPA je uposlenih še nekaj nad dva milijona oseb. Od zasluga vsakega teh je povprečno odvisnih trojih oseb, včasino žene in otroci.

Težak boj za obstanek

Ako pomislimo, da ni povprečna plača teh ljudi niti \$60 na mesec, si lahko predstavljamo popolno bankrotiranje toliko operavnega ameriškega standarda med tretjino prebivalstva te dežele, in pa znatno znižanje tega standarda med milijoni deloma zaposlenih delavcev, ki ne prejemajo v svojih službah kdo ve kaj več kot pa će bi bili vseh all right.

Tako vidimo, da se je uporabila hrana — potrebne hrane, v družinah milijonov ljudi in tekrizi znižala do skrajnosti.

Zakrita beda

Beda med to maso bi bila velika bolj očividna, če je ne bi zakrivali oni milijoni prebivalcev, ki navidezno ali pa v res-

Minimum ostane pod \$50

Minimalna plača ostane pod \$50 na mesec. Prejema jo ogromna večina delavcev WPA, izmed katerih je le malo takih, da ne bi imeli svojcev, ki so od njih odvisni za preživljanje. Najbolj so po novih določbah zvišane meze delavcev WPA v južnih državah, kjer so doslej zaslužili navadni delavci manj ko \$30 na mesec. V bodoče bodo prejemali od \$31 do \$81.90 na mesec, v zapadnih državah od 44.20 do \$94.90 na mesec in v srednjih zapadnih in vzhodnih državah od \$39.30 do \$94.90 na mesec.

Vlada ne taji, da so te plačnice. Priznava, da so edino le

(Nadaljevanje na 5. strani.)

SISTEMATIČNO ZNIŽAVANJE ŽIVLJENSKEGA STANDARDA VSLED KRONIČNE KRIZE

ZANIMIVA ZVISANJA MEZDE PRI WPA. — KAKO NAJ SE DRUŽINA ŠTIRIH PREZIVLJA S \$50 NA MESEC? — NAD 22 MILLIJONOV LJUDI PREJEMA "RELIEF"

Ameriška politična javnost nici žive še zmerom več ali manj zadovoljno, s stališča revnij pa zavidanja vredno življenje. Tako se bude med tretjino prebivalcev ne vidi, kakor se ne vidi človeka, ki je zakrit ob potoku z grmičevjem. Ampak človek je vzlic temu tam.

Stroški relifnih akcij

Casopis je z žalostjo ugotavlja, da stane relif povprečno okrog 306 milijonov dolarjev na mesec, kar je s stališča varčevanja preveč v uporasti finančno stanje te dežele.

Ampak kaj početi, da se relif odpravi?

S to odgovornostjo se taki "ekonomi" nočajo ukvarjati. Zvracajo vso krivo za trošnje na "new deal", kar je nevarna igra za vse prizadete. Potreba za relif v takem velikem obsegu ni nastala zaradi kakega "new deal", ampak vsled krize, ki še zmerom trdovratno gostuje med nami.

Torej je treba računati, da bo WPA trajna stvar in temu primerno jo zdaj reorganizirajo, ne sicer v korist nezaspolenim, ampak s stališča ekonomike.

Meze so v nekaterih distriktilah za delavce WPA precej spremenjene.

Minimum ostane pod \$50

Minimalna plača ostane pod \$50 na mesec. Prejema jo ogromna večina delavcev WPA, izmed katerih je le malo takih, da ne bi imeli svojcev, ki so od njih odvisni za preživljanje. Najbolj so po novih določbah zvišane meze delavcev WPA v južnih državah, kjer so doslej zaslužili navadni delavci manj ko \$30 na mesec. V bodoče bodo prejemali od \$31 do \$81.90 na mesec, v zapadnih državah od 44.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75,
za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi kopiji in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za prihoditev v številki tekočega teda.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz.
Business Manager Charles Pogoreler.
Asst. Editor and Asst. Business Manager Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2884.

Temeljna hiba "radikalcev"

Temeljna hiba ameriških radikalcev že od nekdaj je, da so znali "ronati" ves svet, le v svojih organizacijah so bili neuspešni. Vse, kar so podvzeli, je šlo po nekaj mesecih ali nekaj letih polomu nasproti.

Bilo je tragično, ko so ameriški "radikalci" raznih barv odhajali v Španijo, ne zato, da se boro za republiko, nego da jso svarili pred hibami, v katerih se pogreza. In Španiji, preobremenjeni s svojimi skrbmi, jim niso ugnili niti odgovoriti, češ, čemu niste raje doma in bi tam, kjer je prostor zato, pokazali in uveljavili svoje zmogočnosti!

Leon Blum je bil nekaj časa v vlad Francije. Ni imel lahke naloge. A če si poslušal radikalce v Ameriki, so se kar kosali med seboj v besedilu, kako bi moral voditi svojo politiko k uspehom. Enako učeni so naši "kritiki" glede Anglije, škandinavskih dežel, Rusije itd. Zdaj še posno gledete Rusije.

Tam se nam seveda smehlajo. Na milijone naših delavcev niše v unijah in v tej največji krizi v Zed. državah smo prvič po mnogih letih brez resne delavske politične stranke.

Morda se spominjate, kako je včas kdo v društvu in še bolj pri bari znal mahoma rešiti ves svet, a v društvu ali v klubu samemu ni bil niti za zapisnikarja ali za vratjarja sposoben.

Zasluža takih "kritikov" je, da nimamo nicesar, s čemer se bi mogli ponašati, in namesto, da bi oni priznali svojo nezmočnost, serijojo dalje in se silijo za odrešenike sveta, namesto da se bi spustili z oblakov na trdnja tla in se lotili resnega, realističnega organizatoričnega dela.

Socialna varnost

Vsakdanja skrb vsakega delavca je, kako si zagotoviti pogoje za preživljvanje v slučaju bolezni, nesreč, v času brezposelnosti in posebno še na starost.

Vzlie tem skrbem si ne more velika večina delavcev prihraniti niti tisoč dolarjev prave imovine skozi vse svoje življene. Le malokateremu se posreči spraviti skupaj toliko, da lahko brezkrivo čaka starosti.

Brezposelni delavi v tej deželi, ki so bili brez sredstev, so v prejšnjih križih stradali in se potepali kot izgubljeni po deželi, toda krize niso bile tako dolgotrajne in odprli so se novi obrati, pa so si spet lahko dobili delo, dočim ga zdaj za kakih 12 milijonov dela zmožnih in od dela odvisnih ljudi sploh ni. Zaradi dolgotrajne krize, ki obeta biti trajna, če ljudstvo ne spremeni gospodarskega reda, je bila država primorana uvesti relif, toda relif je pečat manjvrednosti na človeku, ki mora vprašati zanj, in zato relif ni in ne more biti nikako jamstvo socialne varnosti. Pomeni le zasiino zatišje v plehi.

Sedanje pokojnine značijo isto. Enako brezposelnostne podpore, ki so v tej deželi še uvedene in to po 10. letih trajne krize. Vse te socialne reforme so potrebne. Vzelo je mnogo mnogo let bojev, predno smo si jih izvojevali. Ker so še vse pomajklive, se borimo dalje, da jih izboljšamo.

Ampak ob enem morajo imeti naši boji tudi daljši cilj. Vedeni moramo, da s samimi socialnimi reformami ne ozdravimo sistema, ki povzroča potrebo po takih reformah, pač pa bo treba iztreniti vzroke, radi katerih žive delavci in farmarji v socialni negotovosti. Ker je v tej deželi vsega več kot preveč, ni vzroka za eksistencijo nesigurnosti onih, ki so ustvarili vsega več nego potrebujejo, zato bi bilo pametno pričeti mislit, kako odpraviti vzroke, radi katerih žive milijoni v pomanjkanju vsele izobilju, ki ga imajo pred pragom.

Neupravičena jeza

Mnogi delavci se še zdaj ježe nad večino zveznega konresa, ker jim je okrnila relif in ker je pokazala tako neukorenjeno sovraštvo do vsega, kar bi imelo biti delavstvu v korist.

Ampak mar nismo že prej vedeli, komu služita demokrata in republikanska stranka? Demokrata stranka je pod silovitim pritiskom krize dovolila ljudstvu nekaj drobtin v obliku raznih pomožnih akcij. Ampak to je storila ne zaradi ljudstva nego zato, da je obvarovala sistem kakršen je.

Tako bo delala tudi v bodoče. Prav tako tudi republikanska stranka, ki je v enak namen, ko je bila na vlad, tudi dovolila ljudstvu že marsikako drobtino. Ampak hlebec je ostal pod republikansko kot pod demokratisko stranko gospodarju, ki ne orje, ne seje in vendarle žanje.

Zmerom v pravem

Ko so zaveznički sklenili po končani svetovni vojni svoj imperialistični mir, smo konstatirali, da vzliec lepim geslom, ligi narodov in Wilsonovim točkom ne more biti to trajen mir, nego je prehodna doba v novo svetovno vojno. Ta je nam zdaj zmorem pred pragom.

V sedanji krizi v Zed. državah smo takoj v početku zatrili, da sprejetje socialne reforme ne bodo odpravile vzroka krize, nego le pomagalo onim, ki so vrženi v bedo vseh krize. Ljudje pa bi rádi iz krize, zato je treba najti njen vzrok in ga iztreniti. Vzrok je sedanji sistem.

MANIFESTACIJE AFL V NEW YORKU

AMERIŠKI ČEHÍ V BOJU ZA OSVOBODITEV SVOJE ROJSTNE DEŽELE

Chicago, Ill. — Parade Čehov so postale v Chicagu spet običajna stvar, kakor med svetovno vojno. Poznali smo jih med Čehi že prej in tudi Slovenci, sojih posneli po svojih skromnih močeh. Slovenska "maršanja" so se vrnila do mesta vsa v "češkem Pilznu", to je, v okolici So. Racine, 18th St. in Blue Island Ave.

Glayne današnje čelke manifestacije in parade se vrše na 26. cesti v Lawndalem okraju, kjer živi veliko Slovencev in Hrvatov.

V tem okraju imajo Čehi dve veliki dvorani — namreč dvorano Sokola Havicka Tyrha na S. Lawndale Ave., Sokola Chicago na So. Kedzie Ave. Obesata moderno opremljena tudi za koncerte in dramske prireditve. Vsaka ima prostora za nadtoč, oseb in s postranskimi dvoranami in kletmi vred pa za približno 2000 ljudi vsaka. Početek glavnih čeških dvoran v Lawndalem okragu je velik češki paviljon in vrt, zvan Pilzen Park, ki je svojina češke pivovarniške družbe.

V tem parku se je letos vrlo že kak ducat veličastnih čeških, slovaških, in skupnih češ-slovaških manifestacij.

V nedeljo 13. avgusta je bila v njemu spet množica Čehov, Slovakov in tudi nekaj članov drugih narodnosti, med njimi Jugoslovjanom. Ne vem, za koliko ljudi je prostora v parku Pilzen. Bil je poln. Nekateri so rekli, da jih je 16.000, drugi, da 20.000. Parade isto popoldne po 26. cesti se je udeležilo okrog 8.000 oseb.

Zgodovina te stvari temeljito opisuje in po njej lahko doženemo, da sta obe tudi dve revoluciji bili namenjeni svobodi in sta prinesli take sadove, za katere sta bila naroda zrela. Obesata sili sta bili elementarni, to je, pognale so ju v borbo krvice do človeka, do človeškega rodu in za priznanje človeka, kar bi moral biti sveto vsem narodom in vsem ljudem.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija, ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Leon Blum pravi o tej revoluci v "Popularju":

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija, ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Leon Blum pravi o tej revoluci v "Popularju":

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

"Naša Francija je Francija 14. julija 1789. leta, Francija,

ki je razglasila pravice človeka, Francija, ki je pričela z moderno dobo razuma, pravice in svobode ki je hotela premagati nad pol stoletja. Francoska revolucija ni bila priredebit politikov športnikov, marveč delo ljudskih množic, ki so zahtevali politične in socialne svobodštine. Reakcija tako socialna kakor politična je napenjala strune, ki so popokale.

Preporodi prejšnjih dob so se vrili v daljši obdobjih, ker narodi še niso bili na takov vedenju.

PREKO ATLANTIKA PO 31. LETIH

FRANK ZAITZ

(Nadaljevanje.)

Split! Vsak Dalmatinec je znanec njen. Vsak tujec, ki zna čitati poleg knjig tudi zgodovje, uživa ne samo morje, nego tudi zgodovino, napisana na starih tega mesta iz davnih dñi, ki pa je še zmerom živa. Jugoslavija se ponaša s Splitom. Hrvatje ponosno povdarnajo, da je to njihovo mesto. In Italijani? Večina prebivalcev Splita zna najmanj dva jezika. Hrvatsko in italijansko. Italijani v Dalmaciji so "petka kolo na". Hočejo, da jih pride Mussolini čimprej "osvoboditi". Zader, ki je bil pod Avstrijo glavno mesto Dalmacije, je po svetovni vojni posest Italije. Enako sosedna Istra in Reka. Le Dalmacija ni še "osvobojena"...

Večer je, Krasen večer. Ulice, promenadne in prometne, široke in ozke, so polne domačinov in turcev. V pristanišču sta usidrani dve angleški bojni ladji, mladi fantje z njih, in polikanah uniformah ponosne angleške pomorske flote, pa štejajo in flirtajo. Govore angleško, a tu in tam zaluči kdo izmed njih dekletom na ulici dovitip v hrvaščini.

V sredini Splita, na prostranem dvoru, ki ga obkrožajo starodavne hiše in palace, med njimi nekaj novih, igra vojaška godba. Pred kavarnami sedi stotine, da, najbrže blizu dva tisoč ljudi. Domačini in turci. Nebo je kristalno jasno. Kamor greš, sije iz množice razigrastosti in razposajeno veselje. Ogledujeva spomenike, cerkve, sprašujeva, obgovarjava angleške pomorske, ki svobodno flirtajo, in ko se seznanjam, vprašujejo, kje in po čem se dobri dobro vino. A vedo to sami jako dobro. Le denarja jim manjka.

Okrog 10. zvečer šinejo skozi jasno splitsko ozračje zvoki siren. V vseh cerkvah zbrane zvonovi. Luči iznenada ugasejo. Svetilke na cestah, v vrtovih, kavarnah, hotelih, hišah, v cerkvah in v pristanišču zatemne kot bi trenili.

Ljudje pa v dir. Stotine, ki so sedeče pred kavarnami, hipom vstanjajo in beže. Le čemu? Otočci so dirjali najbolj in se smejali kot da jim je vse to najprijetnejša zabava. Kakor po nevidni nagonski sili sva tekla po prostranem trgu tudi midva. A kmalu sem se ustavil in rekel Angelu: "Ne vem, čemu beže eni sem, drugi tja? Kaj naj vse to pomeni?"

Nekje blizu je stal stražnik, ki sva ga zaradi njegovega vptja uzrla v temi. "Vprašala ga bom," je rekla Angela. "Ha, čemu stojiš," ji je rekel. "Teci!" Spomnil sem se vodnika Brankota pri Plitvičkih jezerih. Tudi on je vpil: "Teci!" Ampak takrat je bil za beg vzrok. Roj os je bil za nam. Angela pa je stala pred stražnikom mirno in vpraševala, čemu in kam naj beživa. "Hm, tuje?" Od kod? Ko je pojasnila, ji je dejal, da se vsak hip prikaže nad Splitom sovražni avionji. Niso sicer pravi sovražniki, ampak zaradi vaje igrajo vlogo sovražnika. Ko doje sirene in zvonovi signal, je dolžnost vsega, da se kam skrije: v kleti, v veži, a pod nobenim pogojem ne sme ostati na prostem brez dovoljenja. Ko ji je tako tolmačil to stvar, se je zbrala okrog nje že precejšnja grupa drugih tujcev. Pa se je vestni stražnik zdržal in začel na vso moč vptiti, naj tečemo, naj se kam skrijemo, kajti tak je strogi ukaz. Z Angelo sva se z drugimi vred spet spustila v dir. "Teciva proti morju," sem ji svetoval. Kmalu sva bila v neki ozki ulici, kamor ni prihajal nikaj si meseca ne zvezd. Tema tolikšna, da sem se ustavil in se pomaknil tipaje se ob neki steni v veži. Klical sem iz teme zeno, a je ni bilo. V diru in v temi sva se zgrešila.

Slonec v temni veži, v kateri ni bilo čutnikake življenja, in nikjer žarka luči, sem si mislil: "Kaj, če bi takele vaje imeli v New Yorku ali v Chicago! To bi roparji imeli vese-

lige! Potisne ti revolver v trebuhi meni ga je nekoč že — in bi dejal: 'Ni treba dvigati rok. Drž jih le proč od telesa.' Izprazni ti žepje in izzine. Ga ne vidis, ne on tebe."

Vojnih aeroplakov ni bilo nad Split. Luči po ulicah so spet zaplamite. "Nevarnost" je mišula. Množica je spet zaživila. Angele sem našel kakega v bloku od veže, v kateri sem sedel pred namizijemi bombarji. Tudi ona me je kicala in mi zamerila, ker da bi je ne morej ustisti sam, ker je to nevarno v vsem oziru. Sia sva nazaj v splitski centrum. Pred veliko kavarno, kjer je malo prej sedelo več sto ljudi, je bilo skoro prazno. "Kako, natakar?" sem ga vprašal.

Pogledat me je presenečeno in nič odgovoril. "Mislim namreč to: ko ste luči pogasnili, so gostje morali bežati. So tudi plučali, kar se pojedli in popili?"

Tedaj je mrki mož postal zgovoren in dejal, da v temi nihče ne plača, ker ne utegne in tudi ne sme. Dolžnost vsakega v takih vajah je bežati ne pa se ukvarjati z računi. Nu, mnogi se vrnejo, povede, koliko so pojedli in popili in plačajo. Večno pa je takih, ki jih ni več na izgred. Sreča je, da se te vrste vaje ne dogajajo vsak večer.

Sla sva spet po Splitu. Mlad Dalmatinec se je ponujal za voznika, da nama razjasni zgodovino mesta, stavbe in kar bo pač želite izvedeti. Pa sva šetal rajše sama. Glej, petstotletne, osemstotletne, morda tisočletne stavbe, ki jih varujejo kakor punčič v očesa, pa bi lahko na vse to navalito kakih pet ali deset vojnih letal in Split bi bil v razvalinah.

Ko sva se vračala v Ameriko, sva naletela na slično vajo v Pariz. Tam že par let grade v parkih in na trgih ogromne podzemskie dvorane za zatočišča v slučaju napadov iz zraka. Tisoče ljudi je delalo one dni noč in dan, da zgradi ljudstvu, ki šeta po ulicah, varne pristane, kamor se bo zateklo, kadar izbruhne vojna.

Stanje ZSZ

Zapadna Slovenska Zveza, sedežem v Denverju, Colo., je imela 30. junija v oddelku odvisnih 2,392 članov in v mladinskem 2,241, skupaj v obema 4,633 članov, ali 152 več kakor koncem prošloga leta. Imovina slovenske podprtne organizacije je dne 30. junija znašala blizu četr milijona dolarjev.

Tako sta poročala sej gl. odpora tajnik Jérin in blagajnik Horvat. Glasilo te organizacije je "Am. Slovenc" v Chicagu. Tajnik se je potoževal, da je le-točaj napredek v članstvu slabši nego je bil lani.

Iz Waukegan, III.

Piknik soc. kluba, ki se je vrnil 30. julija, je za klub povojno izpadel. Vreme je glavni pogoj za uspeh piknika in ljubovo, da ga poseti. Nato pridejo jestvine, piča in postrežba. Zatem pa zabava. Razne igre in razvedri. Vsega tega smo imeli v izobilu. Ljudje so bili prav zadovoljni in razigrani.

Po starci navadi imamo po

dva piknika vsako leto. Tudi letos bomo imeli še enega in sicer tretjo nedeljo v septembetu.

To bo 17. sept. t. l. In ravno na

istem prostoru kot prvi, to je,

na P Stanovnikovi farmi.

Mahnč, ki je napol Belokranjčec, pol pa kraševeč, pravi, da bo koruso in krompir pekel na tem pikniku, da se bo enkrat do sitega najdeli pečene koruze Verjetno je, da človek poželi takšne hrane. V kraškem kamenu ne raste koruza in krompir. Sele v Belokranjčici je o poškodbi, da je med ponovljivimi naročinami tudi nekaj novih. Pri agitaciji ji je pomagal tudi John Krebel. Joe Lever pa je poslal 4 naročnine. Torej v metropoli se giblje, dasi ne skokoma, a se vendarle giblje tudi za Proletarca.

West Aliquippa, Pa. — V tej naselbini so zelo agilni naši so-druži Yerant, Smrekar in Groznik.

Prvi je poslal 4 naročnine in \$1 podporo listu, dočim sta Smrekar in Groznik poslala

\$5.05 v tiskovni sklad, ki sta jo zbrala v veseli družbi med članimi sam. dr. "Sokol" na farmi rojaka Joe Jaklicha.

Ely, Minn. — John Teran je poslal dve naročnini. Pravi, da

zdaj z naročinami za en čas

ne bo nič, prvi, ker je bil upravnik lista tu, kateremu je

pomagal z agitacijo in Jack Kunstelj, drugič pa bo zdaj za-

poslen z nabiranjem oglasov za

naši kolader.

Detroit, Mich. — Tu se giblje zadnjše čase bolj po malem.

Joe Klarch je namreč poslal

več naročilo za članske znamke za klub št. 114 JSZ, dalje je

klub prispeval tudi \$10 v tiskovni fond, on sam pa je dal

ivo provizijo \$1.20 istotak v

tiskovni sklad od 4. naročnin,

ki jih je poslal. Cim se razmere

malo zboljšajo, bodo pozvali

upravnika, da pride na agita-

cijo med nje.

Milwaukee, Wis. — Mislimo

že, da je tu vse zaspalo z

našimi klubni in zastopniki vred,

pa nas je pred nekaj dnevi pre-

senil Jacob Rožič s poročilom,

da so zadnje čase dobili več

članov v klub št. 37 JSZ.

Naročil je tudi večje število članskih

znamk za klub ter priležil tudi

6 naročnin. V nedeljo ima klub

št. 37 svoj piknik, na katerega

pričakujemo veliko udeležbo.

Vršil se bo v Kuzmatovem par-

ku na W. Beloit in So. 92nd St.,

je Lindbergh lahko priatelj iz

Ste naročnino na "Proletar-

ca" že obnovili?

M. Judnich.

Ste naročnino na "Proletar-

ca" že obnovili?

"Res ne?"

To se jim je zdelo čudno. Če

Lindbergh lahko priatelj iz

je Lindbergh lahko

PROLETAREC

CHICAGO, ILL., August 23, 1939

Can You Beat It?

Congressmen who voted for the curtailment of WPA employment came in for criticism at a couple of meetings, one addressed by Max Raskin, and the other a Workers' Alliance local executive board meeting.

One of the hard things to understand is how a congressman can vote to throw poor devils out of poorly paid jobs into nothing, when the congressmen themselves are so handsomely dealt with by Uncle Sam.

A congressman gets a salary of \$10,000 a year and a lot besides. For the actual time congress is in session he gets about \$325 a week. Of course he does some necessary official work outside of that limited period, but he also has assistants who are paid by Uncle Sam to help him to do it.

Uncle hands him \$6,500 a year to pay clerk hire. If he happens to be a chairman of a committee he gets still more for clerks. It is said that sometimes a congressman keeps the money in the family by hiring relatives as clerks, or by hiring some other congressman's relatives while the other reciprocates by hiring his relatives, in that way avoiding the charge of nepotism.

A congressman also gets an allowance of \$125 a year for stationery. He can draw the stationery or he can draw the money and buy the stationery.

He is allowed the franking privilege. That is, he can mail all official matter without paying any postage on it. If you write to him to tell him you'd like to have him vote to give the poor devils WPA jobs, you have to pay your own postage. But if he writes back to you and, in diplomatic language, tells you to go chase yourself, you have to pay his postage instead of his paying it himself, for it comes out of the government funds which are paid by all the people including you.

A congressman gets free shaves in the barber shop in the capitol, "free medical service, free bath and gymnasium facilities, free garage service, and meals at cost, in the senate and house restaurants."

He gets mileage of 20 cents a mile in traveling to Washington. He gets free packing boxes for his records. He works in an air-conditioned building. Sometimes he gets a junket at government expense.

If he dies he gets a free funeral paid by Uncle Sam, and Uncle hands a check for \$10,000—a year's salary—to his widow.

And yet there are congressmen who can find it in their hearts to vote against giving even poorly paid WPA jobs to men and women who, through no fault of their own, are down and out.

Can you beat it?—Milwaukee Post.

Support These Films

A few years back when Warner Brothers brought out the powerful movie, "Black Fury," we could scarcely believe our eyes and ears. The sympathetic and understanding treatment of the labor theme was unprecedented. They pulled no punches in exposing the brutality of the coal mine company piece. The scene where the secretary of the local union was beaten to death by these thugs will forever remain in our memory.

Of late the movie makers have again taken up subjects which depict the fight for democracy and personal liberty as vital to the interests of the great mass of our people. Such unusual films as "Juarez" and "Confessions of a Nazi Spy" by Warner Brothers, and "The Dictator" by Charles Chaplin, are fine examples.

These pictures represent bold pioneering steps on the part of Hollywood to present faithful yet absorbing portrayals of social problems. If they are successful Hollywood will produce more such films. Since Labor knows that the movies can be a tremendously important factor in influencing public opinion, we can show our appreciation and at the same time enjoy the highest type of entertainment by supporting such films.—The Mortman and Conductor.

U. S. Keeps Japs, Reich Supplied With Steel

Washington. — American soldiers will be killed by American guns and bullets in the next war. For the Axis powers, Germany and Japan, purchase almost their entire steel supply from the three great democracies, United States, Great Britain and France.

According to figures just released by impartial sources, the United States sold the largest quantity of scrap-iron and steel to Germany during 1938, sending 462,782 tons to Germany out of total German importation of 1,146,027 tons.

Great Britain, too, has been aiding the German war machine. The export of scrap-iron and steel from the United Kingdom rose from 4,500 tons in July of last year to 17,000 tons in August and 21,000 tons during "Munich September". In December the tonnage had increased to 23,000.

France, the third of the democracies, increased its shipments to the Reich from 360 tons in August, 1938, to 75,000 in November.

However, Germany is not the only Axis power which has been aided by the policy of selling embryonic war materials. The democracies not only have sold Japan metals, but have supplied Nippon with the money for its purchases by buying Japanese goods.

In the case of Japan, the United States is the worst offender, being responsible for 90.39 per cent of Japan's steel supply.

Added to that astonishingly high figure is the fact that the United States is Japan's biggest customer of manufactured novelties and other goods.—New Leader.

YSPL CONVENTION

Chicago.—The tenth national convention of the Young People's Socialist League will be held in Cleveland, Ohio, Sept. 1-4. This is the best-planned convention in league history. Delegates will come to Cleveland from every section of the country—from New England, the Atlantic seaboard, the Deep South, the Middle West, the Rockies and up and down the Pacific coast.

Young Socialists, representing every phase of working class life, will be present—comrades already deeply immersed in day by day struggles in the trade unions, among the unemployed, farmers' unions, in anti-war activities, the student field, etc.

Prominent trade unionists, members of the party NEC, representatives of the Socialist movement abroad, distinguished visitors from Canada and the Latin American countries will address the convention. What is of prime importance, however, is that Sept. 1-4 will mark the emergence of a strong and revitalized

"ZARJA" WILL PICNIC AT TANCEK'S FARM

Cleveland, O.—"Tancek's Farm for a good time," is "Zarja's" slogan for this year's summer outing.

This annual event will be as different and entertaining as all other "Zarja" affairs.

We may sound a little boastful, but our club is the only one among the Slovenc organizations that works toward amusing our guests by giving them the opportunity to take part in the program of the day.

Our able committee has planned a list of games both for children and grown-ups. These games will stir up a lot of competition among the participants and amuse the spectators. Among amusements there will be the old reliable Slovenc pastime—balloons, baseball for the younger crowd, and table games for the people who prefer to remain quiet.

Along about five o'clock in the afternoon, as is the custom, and because it gives us pleasure, the entire membership of "Zarja" will sing a number of songs for the guests of the day.

Of course, there will be plenty to eat and drink, so if you are anticipating spending a day outdoors, do come to our outing Sunday, August 27, at Tancek's Farm.

Transportation to the farm by truck will be available in the morning only. Anyone wishing to go by truck must be at the Slovenc National Home, on St. Clair Ave. before 9 A.M.

Publicity Committee.

Young Socialists At Work

The Right to Work

The WPA "starvation" bill recently enacted by congress provides \$20 a year for every unemployed young person in the United States between the ages of 18 and 25, if all of the known unemployed were helped in some way by the National Youth Administration.

This callous disregard for the needs of youth again demonstrates the urgency for pushing the campaign for "youth's right to work" initiated at the last meeting of the Young People's Socialist League executive and now being pushed locally.

A national youth program is being worked out, with the co-operation of the party, so that a national campaign on youth's economic needs will be launched in the fall.

Meanwhile work should take place on the basis of local issues which are continually existent, through pressure for state legislation and the building of local campaign centers.

Citywide and neighborhood groups can be readily built around demands for employment, education and recreational needs. Minimum standards for students and other youth summer workers will be one demand; continuation of NYA working conditions and organization of NYA workers another; opening up schools and public buildings for social centers; pressure for PWA grants for swimming pools, etc.; adequate summer school facilities. Others are added according to local needs.

This type of campaign may be initiated by young Socialists, but it must under no circumstances be a specifically Socialist project. A large section of the community will be interested; fraternal groups, neighborhood clubs, and so on.

Most important is to secure the backing of trade unions, because the job of bringing youth and labor together is a primary task for Socialists.

5,000,000 Jobless

The 5,000,000 unemployed young people in the United States today are of many kinds. They are stranded on farms, unemployed in cities; they are Negro youth, object of special discrimination; students struggling to get back to school. In many ways an antagonism has sprung up between them and the organized workers and farmers for the working group has an apparent security, a privileged position through seniority, with which they cannot hope to compete.

The campaign for youth's economic needs may start even with a neighborhood swimming pool; it may start with something of far greater significance. But the great contribution young Socialists will make is to point out that there is no "youth problem" as such.

The demand for the opportunity of work, of play, of study and of security is one common to all workers.

The system of human exploitation does not grind down an age group but a class. And the struggle against it must be waged as a common struggle.

Socialist Call.

Renew Your Subscription! Help Build Your Paper!

YSPL ready to expand its activities on every front of the class struggle, an organization that since the split with the Trotzkites at the Philadelphia convention in 1937 has experienced the most rapid and amazing growth in league history.

Democracies' Vacillations Dishearten Anti-Axis Countries

By MIRKO DOMINIS, Lecturer and Radio Commentator

The people of Yugoslavia are extremely embittered over their unfortunate state of affairs, and the desperate position in which they find themselves both at home and abroad. Incidentally, they are strongly pro-French and pro-British and they dislike

Italy, which he preferred to accede to the Croat demands.

Finally, Stoyadinovich was one of those whose policies will some day be seen to have been responsible for the disappearance of Austria and Czechoslovakia, for he happened to be the man who during his five years in office was continually undermining the Little Entente—the combination of Yugoslavia, Czechoslovakia and Rumania—which was originally conceived to protect and maintain the "status quo" in Central Europe.

This case of Yugoslavia is really similar to the status of many of those other small nations today at the mercy of power politics. Unless they realize the danger to their existence through internal conflicts and selfish schemes and get rid of their dictatorial systems and self-imposed dictators, these nations, where this sort of thing exists, will continue to remain a prey to those who are against their vital interests and wishes and, above all, against freedom, peace and democracy.

Helped in Czechs Downfall

And speaking of Yugoslavia, the country which offers a good example for discussion of the unrest of today, the policies of her former Premier Stoyadinovich almost caused a disintegration internally, for he has constantly opposed the solution of the Croat Problem. In order to check the Croat autonomous movement, he tried to maintain a Serbian hegemony in Yugoslavia; this, coupled with a new understanding with Germany and

(Part of a speech broadcast over station WEVD.)

Labor Has Just Begun to Fight

The Wisconsin State Federation of Labor holds its forty-seventh annual convention in Wausau at a time when labor organizations have been more bitterly attacked than in any other year in recent times.

Owing to a peculiar set of circumstances which encouraged an unintentional swing toward reaction, the state finds itself in the grip of opponents of labor, backed by all the venomous labor-hating forces.

The best laws for the protection of labor's rights and the advancement of friendly relations between labor and employer have been repealed and substituted by destructive measures designed to prevent the existence of bona fide unions.

While the labor haters have not gone to the extreme of passing laws openly forbidding labor to organize, as in Fascist countries, they undoubtedly hope to achieve the same result by hamstringing labor so completely that workers will not think it worth while to join unions or to retain already existing membership in the same.

Yet, under unfavorable conditions, the state federation shows a good membership growth and a determined

effort to build up the organization.

The assailants have, through their control of the executive and legislative branches of the state government, got in some telling blows, but labor has rallied magnificently. The assault has put it on its mettle. Its fighting spirit is aroused and it is giving a good account of itself.

It is not only contesting the vicious laws in the courts but also on the industrial and political fields. It is determined to stop the reactionary attack upon the free public school system which was originally brought into

existence by labor and will be defended and protected by it against all comers. Labor will see to it that destructive legislation of all kinds is in due time repealed. And in the meantime it will build its organization and promote collective bargaining and the union shop.

We look for an unprecedentedly vigorous and successful convention of the federation.

Labor has just begun to fight.

Milwaukee Post.

LET THEM KNOW

"You'd better talk to your representative when he gets home," is the advice given by one Washington agency to businessmen and employers. It advises them to tell members of Congress what they like and don't like about their voting records.

That's swell advice to labor too.

The tory majority in the past session of Congress went on the rampage on a dozen issues of vital concern to all labor unionists.

When they return home, your Congressmen and Senators will be wondering just what the voters are thinking about what they did or failed to do in Congress.

Don't leave them in agonizing doubt.

If they went down the line for labor in defense of the Wagner Act, of WPA, of the wage-hour law and in support of other progressive legislation, express your appreciation both individually and through your organizations.

If, on the other hand, they joined the tory bloc in voting to slash WPA, if they joined the conspiracy against labor's rights as embodied in the Wagner act, and if they voted against other measures of benefit to labor, be sure to let them know what you and your organization think of their actions.

Most of the Congressmen with bad records will return home with pocketfuls of excuses and alibis. But let them know that their votes speak louder than all their excuses, and that when next elections roll around, labor's votes can do a lot of talking too.

—Union News Service.

Financial reports of the various corporations throughout the country show that they have done a much better business during the first six months of 1939 than in the previous year for the corresponding months. This naturally means that the corporations have earned more money and thus will be able to pay more dividends. There seems to be a continual period of improved conditions and the chances are that the fall and winter season will be a good one with possibilities of it being the best year since 1929. Many of the big fellows attribute this to the change in the corporate tax law and particularly to the change in the excess profit tax law. In other words, the corporations will not have to pay as much taxes on the profits they make as in 1937 and 1938. No doubt, the profits tax has something to do with smaller earnings for the corporations in 1937 and 1938, but as a whole, it has very little to do with the improved conditions in 1939. There just happens to be more demand for the various commodities than in the previous years due to the enormous amount of money the government has been spending. What is more, the situation isn't anywhere near right. The big problem still facing America is how to put about twelve millions of its citizens back to gainful occupations. If those now working are able to supply the needs of all of us, it is quite evident that putting additional men to work will again flood the arteries of trade. So, while we wish for better times, and more work, the prospects are none better than they have been throughout the New Deal regime. The capitalist body needs no transusions, or should we say that transusions will not remedy the ills of the capitalist order. What needs to be done is to replace the defunct and decayed capitalist order with a new social system. Those who believe that we can ever return to the days of wild speculation and uncontrolled production are simply ignoring the true facts of the case.

Men! whose boast it is that ye Come of fathers brave and free.

If there breathe on earth a slave, Are ye truly free and brave?

If ye do not feel the chain

When it works a brother's pain,

Are ye not base slaves indeed,

Slaves unworthy to be freed!

They are slaves who fear to speak For the fallen and the weak;

They are slaves who will not choose Hatred, scoffing and abuse,

Rather than in silence shrink

From the truth they need must think

They are slaves who dare not be

In the right with two or three.

—James Russell Lowell.

Yerney's Justice

By IVAN CANKAR

Faithful, stirring, realistic fiction by the man who is considered the greatest writer Yugoslavia has produced.

(Translated from the Slovene by LOUIS ADAMIC)

Price 50 cents.

Order From:
PROLETAREC, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

